

DIRK BRACKE
Het engelenhuis

DRUGS / INSTELLINGEN

14+ — Dirk Bracke schreef al flink wat boeken rond thema's die jongeren boeien: kinderprostitutie, straatkinderen, aids, autisme, doofheid, incest... In dit boek tekent hij het leven in een gesloten instelling voor veroordeelde jongeren. Hij vertelt hoe enkelen van hen daar terechtgekomen zijn en hoe het met ze verloopt. De auteur bracht een tijdje door in de instelling 'De Zande' in Beernem; hij noemt het contact met de meisjes en de opvoeders daar "een boeiende en leerrijke ervaring". 'Het engelenhuis' van de titel is de instelling voor reïntegratie; de engelen blijken allemaal gevallen te zijn. Hoofdpersoon is de vijftienjarige Bo de Graaf: om luxe dingen te kunnen kopen laat ze zich strikken om escortmeisje te spelen en zo belandt ze in de prostitutie. Op heterdaad betrapt komt ze in de instelling terecht en daar moet ze de verschillende fasen van reïntegratie van probleemjongeren doorlopen: van eenzame opsluiting en verblijf in de leefgroep tot de uiteindelijke vrijlating. Haar baantje als escortmeisje bracht geld op voor een luxe-leventje en daar kan ze geen afscheid van nemen, ook al niet omdat ze smoorverliefd is op de latin lover Tony, die haar afspraakjes regelt. Zo belandt ze telkens opnieuw in de instelling. Haar laatste opdracht, deelname aan een feestje dat een orgie blijkt, doet haar inzien dat Tony haar alleen gebruikt voor het geld. Ze gaat terug naar huis en naar school, maar telkens als ze weer zo'n leuk maar voor een kleine beurs onbetaalbaar jurkje ziet, denkt ze weer aan die gemakkelijke manier van veel geld

verdienen. Behalve Bo, van wie anderhalf jaar uit haar leven verteld wordt, krijgen ook nog anderen aandacht: Steffie, wegens drugsgebruik en dealing opgesloten; de lesbische Yasmien, wier moeder al jaren weg is en wier vader haar slaat; de wat dikke Melissa, die door de andere meisjes wordt gepest. Het valt op dat alle meisjes uit kapotte of sociaal zwakke gezinnen komen, waarmee de auteur verwijst naar een belangrijke oorzaak van wangedrag van jongeren. Seks staat centraal in het leven van de meisjes: als middel om geld voor leuke kleren en drugs te verwerven, als antwoord op de vurige wens graag gezien te worden, als middel om anderen te kwetsen ook. Ethische overwegingen spelen daarbij geen rol. Tekenend in dat opzicht is Bo's bewering: "Ik vrij met wie ik wil en daar doe ik niemand kwaad mee." Ook de auteur houdt zich in deze op de achtergrond. De lezer moet maar zelf zijn conclusies trekken. Daardoor krijgen de soms nogal expliciete seksscènes in dit boek iets van sensatiezoekerij. Ze zijn voor jonge lezers zeker een leesprikkel.

De auteur laat hier niet alleen zien hoe jongeren van het rechte pad af raken en hoe men ze soms in een instelling probeert te reïntegreren, wat overigens vaak mislukt. Daarnaast toont hij ook hoe onderwereldfiguren jongeren op allerlei manieren misbruiken voor prostitutie, drugs, mensenhandel, afpersing... Interessant daarbij is de tekening van al de kleine trucjes waarmee de criminelen buiten schot proberen te blijven. Ook over het gebruik van drugs, in het bijzonder heroïne en cocaïne, zit er heel wat informatie in dit boek verwerkt. De politie speelt een vrij positieve rol in het verhaal: met deskundigheid, doortastendheid en vindingrijkheid bevecht ze de maffia en probeert ze jongeren van de ondergang te redden. Anderzijds toont het boek ook hoe weinig echte resultaten de opvoeders in de instelling bereiken, en ook hoe jonge delinquenten precies daar strafbare technieken van elkaar leren.

Alles bij elkaar besteedt de auteur meer aandacht aan informatie over jeugd delinquentie, en alles wat daarmee te maken heeft, en aan het verhaal van nogal sensationele gebeurtenissen (seksscènes, spanningen in het tehuis, ruzie, politierazzia's, de orgie in een oud kasteel en de vlucht van Bo), dan aan de psychologische analyse van de personages.

De stijl is vlot, de dialogen klinken authentiek, het verhaal verdrinkt niet in beschrijvingen. Er zit nogal wat Belgisch Nederlands in het boek en het taalgebruik is niet altijd accuraat. Dit had door een grondige redactie vermeden kunnen worden.

Dirk Bracke heeft zich voor dit boek goed geïnformeerd, hij vertelt vlot en met een heldere kijk op wat jongeren boeiend vinden, hij zorgt handig voor afwisseling tussen scènes in de instelling en individuele belevenissen van zijn personages. Toch mis ik nog taalzorg en meer aandacht voor het innerlijke leven van de personages.

[Herman de Graef]

Davidsfonds/Infodok Leuven, 2003, 225 p., € 15,95. ISBN 90-5908-061-0

LETTERDETTED

Recensie uit: *Emma - Signaal - Taalsein*

NIEUWE MEISJES

Bo is veertien jaar en ze haat haar gewone leventje en haar kleren van de Wibra. Via een vriendin komt ze aan een makkelijke baan: ze houdt oudere mannen gezelschap op feestjes. Maar die mannen willen meer en Bo raakt verslaafd aan hun geld. Tot ze betrappt wordt door de zedenpolitie en naar een instelling vliegt. In 'het engelenhuis' van Beernem leert Bo de drugsverslaafde Steffi kennen. Ook bij Yasmien, een lesbisch meisje, vindt ze warmte en vriendschap. Maar na Beernem moet Bo terug naar huis. Kan ze daar wennen aan de roddels van de burens en het gebrek aan luxe?

Om dit boek te schrijven sprak **Dirk Bracke** met verschillende meisjes uit de gesloten instelling van Beernem, die echt bestaat. Daardoor komt het verhaal heel authentiek over en wordt vooral Bo's situatie genuanceerd weergegeven, zonder een belerend of moralistisch toentje. Ze is geen weerloos slachtoffer, maar een zelfstandig meisje dat voor een moeilijke keuze staat: kiest ze voor een 'oneerbaar' beroep met veel luxe en schone schijn of stelt ze zich tevreden met een onopvallend, eenvoudig leven? Je merkt dat de auteur zijn personages het liefst op het rechte pad ziet, maar dat hij ook respect en begrip heeft voor hun kronkels.

DIRK BRACKE, HET ENGELHUIS,
DAVIDSFONDS/INFOBOOK (2003)

2de-3de GRAAD

Met *Het Engelenhuis* scoort Dirk Bracke ongetwijfeld weer bij oudere lezers. En terecht. Als kaderverhaal dient het levensverhaal van de 15-jarige Bo, meisje uit een vrij kansarm gezin. Ze raakt onder de invloed van een vriendin die geld te veel heeft, geld dat ze verdient in een circuit voor jonge call-girls. Ze laat zich 'inlijven' en al gauw is ze een succes bij rijke, oudere heren. Maar dan gaat het fout en komt ze in Beernem in een instelling terecht. Daar leert ze nog een aantal andere probleemmeisjes kennen en die hebben elk hun zielige verhaal.

Zodra ze weg raakt uit de instelling komt Bo opnieuw in haar oude milieu terecht en daar gaat het met haar van kwaad naar erger. Ze belandt regelrecht in de jeugdprostitutie ... Bracke schrijft nuchter, zakelijk, afstandelijk zonder te moraliseren, maar in elke zin voel je een warm hart voor deze meisjes kloppen. Het maakt het boek alleen maar aangrijpender. Mocht Bracke nog moeten bewijzen dat hij in zijn genre de onbetwistbare 'grootmeester' is, dan hoeft dat na dit boek niet meer.

Deze pijnlijke analyse van een wereld waarin jongeren genadeloos worden geëxploiteerd, gesteund op een nauwkeurige research in de instelling zelf is gewoon superieur.

** **HET ENGELENHUIS** / Dirk Bracke. - Leuven: Davidsfonds/Infodok, 2003. - 225 p.; 22 cm. - ISBN 90-5908-061-0 geb.: € 15,95 +14

(Kinderprostitutie, instellingen, drugs)

Bo is pas vijftien (p. 46; de flaptekst heeft het verkeerdelijk over veertien) als zij escortemeisje wordt om uit de armoedige thuissituatie te ontsnappen. De *Wibrak*leren waarvoor zij zich zo schaamt, ruimen plaats voor dure merken. Zij maakt kennis met champagne en kaviaar, chique restaurants en vooraanstaande heren. Haast ongemerkt verglijdt zij in prostitutie, al weigert zij zichzelf als een hoer te beschouwen ("Ik doe het niet zomaar met iedereen"). Als zij wordt opgepakt, belandt zij voor drie maand in de gesloten instelling van Beernem. Na een zeer strenge eerste fase van afzondering, versoepelt het regime geleidelijk tot de bewoonsters in een kleine 'leefgemeenschap' worden voorbereid op de vrijheid. Bo's medebewoonsters vormen een bont gezelschap. De meesten komen uit een problematische opvoedingssituatie en ook in de instelling valt het samenwonen niet altijd mee. Maar Bo kan het goed vinden met de lesbische Yasmien en met Steffie, die aan de heroïne is en niet van plan om langer clean te blijven dan nodig om uit de instelling te geraken. Zo gauw zij vrij is, duikt Bo onder met de hulp van loverboy Tony. Zij beschouwt hem als haar vriendje, heeft niet door dat hij niet meer of minder is dan een pooier. Pas tijdens haar derde verblijf in de instelling beseft Bo dat zij verzeild is in een gewetenloze organisatie die geen rekening houdt met haar wensen en haar grenzen. Zij breekt met het milieu, maar het blijft een hele harde dobber om weer op *Wibraniveau* te moeten leven. Het glitterwereldje van de escorte blijft door haar hoofd spoken.

Anders dan in bijvoorbeeld 'Het uur nul' bedient Bracke zich hier niet van een op goedkoop succes mikkend plat taaltje. De verwoording is opvallend sober, al situeert het verhaal zich eens te meer in een rauwe marginale realiteit en al pakt de auteur als vanouds uit met details over bijvoorbeeld drugsgebruik en -trafiek. De feiten mogen sec voor zich spreken, waardoor het geheel authentieker en pregnanter overkomt. Je krijgt hier ook niet het gevoel dat het boek geschreven is als incarnatie van een thema, al is het wel op verzoek ontstaan, zoals de auteur zelf verklapt op zijn website. Dat hij zich goed gedocumenteerd heeft, laat zich voelen.

De structuur van de plot, met goed getimede flashbacks en wisselende personale vertelstandpunten creëert een spanningsboog die reikt tot de laatste bladzijde en nog na blijft trillen na de slotzin. Het sober gehouden open einde verhoogt de geloofwaardigheid van het verhaal. Wie uit een instelling ontslagen wordt, moet immers als een debuterende koorddanser zijn leven in evenwicht zien te krijgen. Er hoeft niet veel te gebeuren om aan het wankelen te gaan, ook al heb je na een pijnlijke (her)valpartij goede voornemens gemaakt... (Luce Rutten)